

ZÁPIS Z JEDNÁNÍ PASTORAČNÍ RADY

dne 09. června 2016

Motto: Pastorační rady mohou a mají být zřizovány jen za tím účelem, aby jejich činnost podporovala a vedla k účinné evangelizaci společnosti, duchovnímu oživení a povznesení farností a tím sloužila k větší slávě Boží.

Čl. (2) úvodu stanov pastoračních rad Arcidiecéze pražské.

Přítomni: P. D. Janáček, S.M. Remigie, P. Kuželová, P. Suchel, F. Kucharský,
P. Janto, J. Klápště

Omluvena: H. Kučerová

Nepřítomen: F. Slavík

Hosté: M. Svobodová, P. Vlach

K bodům z minulého zápisu:

- 1) Na základě minulého jednání pozval J. Klápště na setkání PR M. Svobodovou a P. Vlacha kvůli projednání záměru zajištění nových varhan. M. Svobodová je ochotna se zapojit do shánění grantů a sponzorů, pokud se přidá i P. Vlach a někdo další z farnosti. P. Vlach vyslovil souhlas. Předpokladem pro získání grantu je prohlášení objektu za kulturní památku. Komplex Domova sv. Karla Boromejského byl prohlášen za kulturní památku rozhodnutím ministerstva kultury ze dne 16.08.2000 – viz příloha k zápisu. Pro případ rekonstrukce nebo opravy je získání grantu snadnější, v případě nových varhan je potřeba prověřit možnosti. Pokud by se realizace řešila na etapy, jak bylo zamýšleno, je možné, že by se muselo i opakovaně žádat.
- 2) P. Suchel získal posudek diecézního organologa na současné varhany, ze kterého vyplývá jejich špatný stav a téměř vyloučená opravitelnost.
- 3) P. Suchel zašle posudek M. Svobodové, která se následně spojí přímo s organologem. Rovněž ho zašle J. Klápštěmu jako přílohu k zápisu. Posudek bude také uveřejněn na nástěnce.
- 4) S.M. Remigie obstará kontakt na P. Martina Bejčka, který má zkušenosti s pořizováním varhan a byl doporučen matkou Bohuslavou.
- 5) M. Svobodová doporučuje připravit k akci také informační leták. P. Daniel požádá M. Hindu o grafické zpracování.
- 6) M. Svobodová s P. Vlachem připraví základní verzi podkladů a prověří na příslušných místech přijatelnost a reálnost záměru. K tomu jí P. Suchel předá podklady z minulosti a tehdejší nabídku varhan.
- 7) P. Vlach upozorňuje, že pokud financování nebude z vlastních prostředků farnosti, musí se vždy vypsát výběrové řízení.
- 8) P. Daniel se zeptá generálního vikáře na využitelnost peněz z účtu farnosti pro tento záměr.

- 9) Následně by bylo potřebné znovu projednat dřívější usnesení PR a ERF o nevyužití těchto peněz na varhany.
- 10) P. Daniel pozve generálního vikáře u příležitosti 20. výročí založení farnosti. Farnost byla založena 01.07.1996. Oslava výročí bude posunuta na září.
- 11) Byly diskutovány možnosti, jak zajistit informovanost o operativních a předem neplánovaných změnách v konání bohoslužeb. Bylo domluveno, že P. Janto bude tyto změny zveřejňovat na farních stránkách.
- 12) M. Svobodová zmínila přípravu pouti do Lurd, kde jsou stále volná místa. Zašle podrobnější informace SM. Remigii.
- 13) Farní výlet se velice vydařil. PR děkuje za uspořádání H. Kučerové, P. Kuželové, H. Krívohlavé a P. Danielovi.
- 14) Na základě vřelého přivítání opatem Jáchymem v želivském klášteře uvažuje P. Daniel o jeho pozvání na duchovní obnovu.
- 15) Noc kostelů byla dobře připravena. Zahájení převezme P. Daniel. Plakáty s programem koncertu o Noci kostelů vytisknul R. Kužel, propagační předměty přinese P. Kuželová, F. Slavík zajistí oheň před kostelem.
- 16) T-Mobil zatím nezaslal přislíbený návrh optimalizovaného tarifu, P. Daniel bude dále urgovat.
- 17) P. Suchel definitivně sežene zedníka a zajistí opravu předsíně kostela sv. Martina.
- 18) J. Klápště připraví návrh odpovědi k dopisu generální představené matky Bohuslavy ohledně varhan a zašle P. Danielovi, který ho oficiálně odešle.
- 19) V září bude vybrán termín tematického večera o Matce Vojtěše.
- 20) J. Klápště oslovil P. M.O. Váchu s prosbou o další přednášku v naší farnosti. Předběžně se předpokládá na přání přednášejícího některé pondělí případně středa v říjnu. Konkrétní termín bude upřesněn během léta.

Nové body:

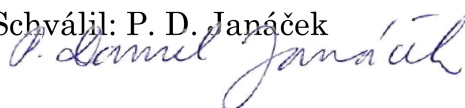
- 21) Mše svatá o prázdninách budou v pondělí až sobotu v 06:45 v kapli sester, dále v pátek a v sobotu v 18:00 hod. v kostele Svaté Rodiny, v neděli v 07:45 v kostele Sv. Marina a v 09:00 v kostele Svaté Rodiny.
- 22) Na svátek sv. Cyrila a Metoděje 05.07. bude mše svatá v 09:00 hod., v kostele Svaté Rodiny.
- 23) Na slavnost Nanebevzetí Panny Marie 15.08. bude mše svatá v 18:00 hod. v kostele Svaté Rodiny
- 24) Po prázdninách od 01.09. budou mše svaté ve všední dny opět jako obvykle.
- 25) Během prázdnin nebudou o nedělích katecheze dětí a rovněž nebudou rezervována místa pro děti v předních lavicích
- 26) První mše svatá s dětmi po prázdninách bude 04.09.2016.

Příští pravidelný termín zasedání PR připadá na čtvrtek 08.09.2016 od 19:30 hod.

Zapsal: J. Klápště

Schválil: P. D. Janáček

Ministerstvo kultury České republiky

Milady Horákové 139
P. B. 214
160 41 Praha 6

Telefon 57 08 51 11
Fax 24 31 81 55
e-mail minkult@mkcr.cz

č.j. 218/00

Kongregace Milosrdných sester
sv. Karla Boromejského
Šporkova 12
110 00 Praha 1

DOŠLO DNE:

25 -08- 2000

VYŘIZENO DNE:

ULOŽENO: *original 31.8.2000
Mgr. Bělý
xerox - 1.8.2000*

Váš dopis značky

Naše značka

Vyřizuje / linka

V Praze dne

č.j. 8142/2000

Mgr. Vajčner/434

16. 8. 2000

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče vydává toto

Rozhodnutí:

Ministerstvo kultury p r o h l a š u j e podle § 3 zákona číslo 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, komplex Domova sv. Karla Boromejského čp. 50 v Praze 6, ulice K šancím, pozemek parcelní číslo 1, k.ú. Řepy, za kulturní památku.

Odůvodnění

Ministerstvo kultury zahájilo na základě návrhu, který podala (podání bez data, neoznačeno) Kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského, investiční oddělení, Vlašská 36, 118 33 Praha 1, řízení o prohlášení kaple sv. Rodiny, která se nachází v areálu Domova sv. Karla Boromejského, za kulturní památku. Výše uvedené podání doplnila dopisem ze dne 16.5.2000 generální představená Kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského, SM Remigie Češíková.

V řízení se vyjádřil, na základě § 3 odst. 1 zákona číslo 20/1987 Sb., o státní památkové péči, Magistrát hl. m. Prahy, odbor památkové péče, a ve svých stanoviscích ze dne 3.7.1997, značka OPP 4375/97, ze dne 28.6.1999, značka OPP sine a ze dne 16.5.2000, značka OPP sine, opakovaně vyjádřil souhlas s prohlášením kaple sv. Rodiny, která se nachází v areálu Domova sv. Karla Boromejského, za kulturní památku. Ve stanoviscích je uvedeno, že se jedná o kapli postavenou v roce 1860 v neogotickém stylu, která je opatřena v hlavní lodi, presbytáři a předsíni nástěnnými malbami v beuronském stylu na motivy ze života sv. Rodiny a světců.

Ministerstvo kultury dále obdrželo stanovisko Pražského ústavu památkové péče ze dne 7.5. 1997, značka 5126/97/M/Vod, který uvedl, že kaple sv. Rodiny, která vznikla tak jako budova Domova sv. Karla Boromejského v roce 1860, je provedena v pseudogotickém stylu a opatřena jak v hlavní lodi, tak v presbytáři a předsíni, nástěnnými malbami v beuronském stylu na motivy ze života sv. Rodiny a světců. Pražský ústav památkové péče doporučil prohlášení kaple sv. Rodiny za kulturní památku.

Ministerstvo kultury rozšířilo předmět řízení na celý komplex Domova sv. Karla Boromejského, protože na základě předložených písemných a fotodokumentačních materiálů lze jednoznačně konstatovat, že kaple sv. Rodiny není samostatná věc, ale součást budovy Domova sv. Karla Boromejského. V návrhu na prohlášení věci za kulturní památku, který

podala Kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského je uvedeno: „Jedná se o kapli v areálu Domova sv. Karla Boromejského. Celá budova s kaplí byla postavena v roce 1860 současným vlastníkem, Kongregací Milosrdných sester sv. Karla Boromejského. Původní účel budovy byl ústav pro nalezence, kaple sloužila pro potřeby ústavu.“ Ministerstvo kultury podle § 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, prohlašuje za kulturní památky věci, nikoli součásti věcí.

Svůj souhlas s prohlášením Domova sv. Karla Boromejského za kulturní památku zaslala dopisem ze dne 13.6.2000 Kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského, zastoupená generální představenou kongregace SM Remigií Češíkovou, a také Magistrát hl. m. Prahy, odbor památkové péče, stanoviskem ze dne 20.6.2000, značka OPP 46 225/00.

Domov sv. Karla Boromejského, vystavěný v letech 1858 až 1864 v klasicizujícím stylu, prošel pohnutou historií. Po roce 1950 byl zabrán pro výcvik dozorců, později se v něm nacházel Výzkumný ústav zemědělské techniky. V tomto období byla budova značně poškozena necitlivými úpravami. V roce 1994 byly zahájeny rekonstrukční práce na objektu.

Velmi hodnotnou součástí Domova sv. Karla Boromejského je kaple sv. Rodiny, která vznikla spolu s hlavní budovou v roce 1860. Je provedena v neogotickém stylu a opatřena jak v hlavní lodi, tak také v presbytáři a předsíni nástěnnými malbami beuronského stylu na motivy ze života sv. Rodiny, doplněné světci a anděly. Interiér kaple patří, i přes značné poškození, k nejhodnotnějším příkladům české nástěnné malby období 60. let 19. století.

Komplex Domova sv. Karla Boromejského, jehož integrální součástí je kaple sv. Rodiny, představuje zajímavý příklad architektury poloviny 19. století, který se mimořádně významně uplatňuje v panoramatu zástavby Řep.

Poučení

Na toto rozhodnutí se nevztahují obecné předpisy o správním řízení (§ 44 zákona číslo 20/1987 Sb., o státní památkové péči). Toto rozhodnutí nabývá účinnosti dnem doručení a nelze se proti němu odvolat.

Ing. Jaroslava Stöcklová

Ing. Jaroslava Stöcklová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

V opise: Magistrát hl. m. Prahy
Pražský ústav památkové péče
Státní ústav památkové péče v Praze
Vlastní

Posouzení stavu varhan v kostele sv. Rodiny v Praze – Řepích

Zpracoval:
Štěpán Svoboda
organolog Arcidiecéze pražské

V Praze, 6. června 2016

Na žádost zprostředkovanou řepským varhaníkem Petrem Suchelem jsem dne 17. května prohlédl varhany v kostele sv. Rodiny.

HISTORIE

V kostele vysvěceném r. 1861 stával malý bezpedálový pozitiv. Ten byl na počátku 20. století nahrazen pneumatickým dvoumanuálovým nástrojem pražské varhanářské firmy Jindřicha Schiffnera. Tento nástroj stál v kostele i po vyhnání řeholnic a jeho „zrušení“ až do r. 1952, kdy byl Náboženskou maticí jakožto nabyvatelkou, za souhlasu biskupské konsistoře nabídnut farnostem v diecézi a posléze darován do kostela Zvěstování P. Marie v Maršovicích (dnes farnost Křečovice). Transfer, opravu a postavení uskutečnil benešovský varhanář Jan Remek. Tento nástroj stojí na tamním kůru dodnes a je postupně renovován.

Po převratu byl do znovuoobnoveného chrámu sv. Rodiny zakoupen v r. 1998 nynější nástroj. Jedná se patrně o první práci redemptoristy a varhanáře P. Karla Břízy z r. 1964-65. Nástroj byl určen pro domácí použití. Jak P. Bříza stavěl další své nástroje, přenechával starší opusy tam, kde žádné varhany neměly. Tak se tento nástroj dostal přes strašnickou kapli až do Roudnice, odkud byl v r. 1998 zakoupen a dostal se na zdejší kůr.

POPIS SOUČASNÉHO STAVU NÁSTROJE

Varhany jsou umístěny na dřevěné předsazené kruchtě kostela excentricky mimo jeho podélnou osu, čímž narušují jeho symetrii. Toto umístění si vynutil bočně umístěný hrací stůl při omezených prostorových poměrech kůru.

Varhanní skříň je jednoduchý hranol, na evangelní straně je z důvodu většího rozměru varhanního stroje mírně předsazená. Skříň je konstruována z jednotlivých k sobě sesazených rámců obklopujících varhanní stroj, usazený na vlastní vnitřní konstrukci. Výplně jsou krom žaluzií vyjímatelné a umožňují částečný přístup do stroje.

Prospektové píšťaly umístěné čelem do kostela (zinkové) i bočně k varhannímu stolu (cínové) - jsou neznějící dekorací, aby nástroj pohledově vypadal „jako varhany“.

Skříň je opatřena tmavě hnědým fládrovým nátěrem.

Varhanní stroj je vestavěn do skříně se zjevnou snahou ušetřit každý centimetr místa místnosti, kde původně stával, bohužel na úkor přístupnosti a servisovatelnosti. Již při prvním pohledu do stroje je zjevné, že nástroj postrádá koncepci a že se jedná o skládanku nejrozumnějších dílů několika varhan, různého stáří, řemeslné a materiálové kvality, které byly zrovna k dispozici. Některé tyto části byly v minulosti zjevně již několikrát upravovány.

Nástroj je z pohledu varhaníka částečně hratelny, vykazuje řadu podstatných závad, které se pod rukama šikovného a poučeného varhaníka nemusí zdát být závažné.

Hrací stůl je umístěn z boku. Na dvou manuálech a v pedálu je disponováno celkem 11 rejstříků:

I.manuál, C-g'''	II.manuál, C-g'''	Pedál, C-f'
Flétna příčná 8'	Kryt 8'	Subbass 16'
Principál 4'	Flétna trubicová 4'	Dolkán 4'
Flétna zobcová 2'	Principál 2'	
Mixtura 2/3' 3x	Kvinta špičatá 1 1/3'	
	Tercie diskant. 1 3/5'	

Man.spojka, Ped. spojka, Tremolo, žaluzie II.m.

Klaviatury jsou moderní, normální barevnosti, vykazují menší boční vůle, manubria jsou umístěna ve dvou vertikálních sloupcích po stranách klaviatur, dorazy tvoří silná zelená plstěná kolečka. Rejstříkové štítky jsou umístěny vedle manubrií. Šlapka žaluzie umístěna centrálně, nalevo od ní jsou umístěny šlapky spojky manuálové a pedálové. Tasty pedálnice vykazují drobné vůle. Účinnost žaluzie je slabá.

Tónová traktura je mechanická, stejně jako rejstříková, oboje vykazují nestejnou měrnost chodu. Ke stisku kláves je třeba u jednotlivých tónů nestejnou měrnost síly, chod traktury je gumový. Jednotlivé tóny zabírají ve spojkách nestejnou měrnost a nepravidelně.

Jednotlivé komponenty traktury jsou různé provenience a provizorně pospojovány. Osy jsou vychozené, kožené čochy jsou opotřebované a dochází tak ke kontaktu kov na kov. Patrné jsou četné provizorní opravy včetně zalepení regulačních matic – patrně kvůli chronickému uvolňování a následnému nedotahování. V důsledku tohoto řešení nelze ale část traktury regulovat vůbec – patrně volba lepší ze dvou špatných možností.

Vzdušnice jsou zásuvkové, opět různé provenience. Píšťalnice – a to jak 1., tak 2. manuálu – zjevně netěsní a podfukují. Důvodem je jednak nerovnost spodních ploch, jednak opotřebované materiály – zejména kůže a plstě, které byly použity nekvalitní z důvodu nedostupnosti kvalitních surovin. Praskliny mezi mřížinami jsem v části, kterou lze revidovat, nenalezl. Ventilové komory jsou bez větší demontáže stroje nepřístupné, nebyly tak revidovány.

Píšťalový fond lze charakterizovat slovy „každý pes, jiná ves“. Píšťaly pocházejí z různých nástrojů, jen malá část byla vyrobena nástroji „na míru“. Píšťaly jsou nevhodných menzur (vzájemných vztahů různých parametrů píšťaly), protože byly píšťaly zhotoveny pro různé velké nástroje do odlišných prostor.

Dřevěné píšťaly, zvláště v hluboké oktávě se téměř neozývají. Příčin je několik – jedná se o adaptaci starších píšťal určených pro úplně jiný nástroj a hrající nyní při jiném (nižším) tlaku, dále nedostatek vzduchu v důsledku omezených parametrů vzdušnice, málo volného místa kolem píšťaly při jejich „nahuštění“ i špatná menzura píšťal s příliš vysokými výřezy na daný tlak. Kůže zátek krytů je částečně zteřelá.

Kovové píšťaly jsou vcelku ve slušném stavu, jejich zvukový charakter i intonace ale neuspokojuje. Četné intonační defekty od špatného nasazení přes syčení až po špatný ozev či úplné neznění píšťaly se týká cca 30% píšťalového fondu.

Měch je plovákový, okožení je novější, nevykazuje zásadní defekty. Připojen je poměrně hlučný motor.

Teplota je rovnoměrná, výška ladění odpovídá současné normě a' 440 Hz.

V nástroji nebyl nalezen aktivní červotoč ani plísň.

ZHODNOCENÍ

Varhany v kostele sv. Rodiny jsou nástrojem charakteristickým pro 50. a 60. léta 20. století. Velice omezené materiálové možnosti tehdejší doby vedly k nutnosti použít starší – tehdy hojně dostupné – díly starých nástrojů, které se díky šikovnosti P. Břízy povedlo „adaptovat“ do podoby dvoumanuálového nástroje. Nástroj však byl od počátku určen jako cvičný domácí nástroj pro milovníka varhan a nebyl určen do kostela. Tomu odpovídají i kompaktní rozměry, varhanní skříň neosazená původně prospektovými píšťalami a především intimní zvuk nástroje.

Dispozice nástroje – tedy sestava rejstříků - je typická pro nástroje ovlivněné v Evropě tehdy panujícím hnutím „Orgelbewegung“, které směřovalo k návratu ke klasické zvukovosti varhan. Promyšlenou zvukovou koncepcí jako u starých nástrojů však nelze od těchto varhan očekávat. Zvuk nástroje postrádá v mnohonásobně větším prostoru, než pro jaký byl určen, potřebnou nosnost, jednotlivé hlasy se nepojí. Vysoké alikvoty a smíšené hlasy (Kvinta, Mixtura), které tvoří korunu nástroje, nemají potřebný podklad a „visí ve vzduchu“. Chybějící nosnost je také základní výtkou pro pedál.

Kromě koncepčních výtek vyplývají další nedostatky nástroje z použití starších dílů a jejich „seskládání dohromady“ – byť je provedené tak nejlépe, jak jen to šlo. Nedosažitelný je tak např. precizní chod traktury, limitovány jsou možnosti intonace píšťal (nelze je přemístit na „lepší“ místo) vycházející z limitujícího přívodu vzduchu ze starých vzdušnic a z jednou daných menzur starých píšťal. V neposlední řadě lze mít připomínky k použitým materiálům, které nemají potřebné vlastnosti (kůže, plstě) a jejich opotřebovanosti provozem.

DOPORUČENÍ

Současný nástroj lze nepochybně vnímat jako provizorium do doby, než se opatří nástroj nový. Jistě toto provizorium ještě nějaký čas vydrží, ale jen za podmínky intenzivní péče místního varhaníka, protože potřeba nástroj udržovat – regulací – je u zdejších varhan extrémní.

Investice do opravy těchto varhan by byla dle mého soudu investicí promrhanou, zcela neadekvátní vzhledem k možnému výsledku. U tohoto nástroje jsou možná pouze dílčí odstranění některých křiklavých závad, snad i dílčí zlepšení spolehlivosti v případě traktur, nikdy se však nepodaří „vykřesat“ z nástroje lepší zvuk.

Jsem přesvědčen, že nový nástroj – a nemusí být nijak velký! – by dokázal být pro kostel a společenství velkým přínosem. A to nejen po zvukové stránce, ale i po stránce architektonické a estetické.

V případě zájmu rád pomohu s odbornou stránkou projektu.